

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szentgyörgy-utca 1092. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wttielh József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébettér, 9. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési felhívás

a

„Székely Hirlap“

V. évfolyamára.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 forint. Evnegyed-re 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj legcélszerűbben postai utalvánnyal a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre küldendő.

Maros-Vásárhely, febr. 21.

Utque evenit in consiliis infelicibus,
optima videntur, quirum tempus effugerat.
Tacit. Hist. I. 39.

A törvényhozásnak eleitől fogva két módja volt. Vagy koronként kitűnő egyéniségek rendkívüli képessége teremté meg a kor kívánalmához, s a nép műveltségi fokozatához illesztett törvényeket, vagy kiképzett több tagu bizottmányok állíták össze azokat.

Az első osztályba sorozandóknak véljük: Mózes, Justinianust, Verbőlczit és I. Napoleont, s a törvénykezés rendtartást szabályozó törvényekre vonatkozólag, Erdély jogtörténelmi terén e rendkívül nagyok mellé igtatjuk Bethlen Gábort, kiről az Approbata előjárójában szóról-szóra ezt olvassuk: „Princeps Gabriel Bethlen in anno 1619. legibus ordinandis manu et consilio admoto, non contemnendum juridici processus specimen ediderat“; míg Mózesről, az az előjáró beszéd e szavakban emlékezik meg: „Leges authore Deo natae, a Mose pro notario excerptae.“

Az egyesek által szerkesztett törvényeket kiválólag jelzi folyékony szép stíl és egyöntetűség; a Génie teremő erejének utánozhatlan eredménye.

A magyar Legislatió a 17-ik századon innen regnicolaris deputatiók által intézkedett a szükséges törvények meghozására nézve. S hogy az ily módoni intézkedés meghozta a kívánt gyümölcsöt, tudjuk a mult időből törvényekből.

Napjainkban már több kísérletek tettek a nagyon is sürgős törvények meghozhatásuk körül. Az igazságügyminister ressortjában meg van a codificalo osztály, e mellett kinevezés útján is létrejött a törvényjavaslatokat előkészítő bizottmány szépen dotált tagokból; egyesek is lettek felszólítva tisztességes honorarium megajánlása illetőleg lefizetése mellett.

S mind ezen költséges kísérlet és intézkedés daczára s magány és büntetőjog, — a törvényhozás legnemezebb és legmagasabb két feladata — egyetlen árva törvénycikkkel nincs megvigasztalva; ezek mellett a polgári törvénykezési rendtartás elhordozhatlanul káros; büntető perrendtartás pedig, királyhágón túl plané nincs, a királyhágón inneni rosszabb a nincsenél, miután a meglevő egy bosszus ostromállapot kifolyása le-

vén, egy szelid kor, egy alkóttmányos élet kívánalmainak sehogy se felel meg.

És ez így nagyon kellemetlen helyzet, mindazokra nézve, kikre nehezülatörvényhozás terhe mindazokra nézve kik epedve várják az üdvárasztó törvények meghozását. S ha kutatja az ember, hogy hola kútfeje a bajnak, nem egy könnyen találja fel azt. Az ugyan az első beletekintéssel látható, hogy az a képesség, mely egy maga, mint teremő szellem, elég plasticai erővel birna, a törvény világában új eget és új földet előállítani, az ez időben hiányzik. Különb is a történelmi tapasztalás bizonyítja azt, hogy az amolyan rendkívüli genialitások. — milyenek előállítása a természetnek nagy erőfeszítésében kerülni látszik, — csak is ritkán előforduló tünemények.

De egyéb oka is van annak, hogy az óhajtott siker e felette fontos téren semmi áron ez ideig megteremthető nem volt, pedig a törvényhozás épen nem volt szűk marku a nagy cél megközelítésére szükséges eszközök beszerzésénél, s az ügy mégis avagy csak egyetlen lépéssel se haladt előre, s nem fog haladni ezután is, míg a bajon, az akadályon gyökeresen nem leend segítve.

Mi, kik a törvényhozás ezen nagyon érdekes pontja körül mindég nagy hévvel és részvétellel buzgolkodtunk, saját tapasztalatunk alapján előadunk egy fő akadályt, melye tekintetben a sok áldozattal is eszközölni kívánt haladást hátráltatta.

Az nyílt titok, hogy — miként lapunk közlebbi számában is említettük — ezen a tudományos téren is egy bizonyos neme az egyedáruságnak vergődött felszínre. Azok a kicsinre mért körök, melyek hivatalosan vannak rendezve, s megbizva a törvényjavaslatok előkészítésével, magoknak akarják fenntartani egy jó törvény meghozása által beszerezni remélt és óhajtott dicsőséget, s ezért a nyílt közlekedés biztos és boldogító módját, sehogy se kívánják alkalmazni. S ha az elzárttság sorompóit kissé és felette ritkán fel is nyitják, az érintkezést akkor is szűk- és zárt körre szabják. Egy-egy magas Tribunalnak zárt ajtón belől jut ki a szerencse, a közlés malasztjából részesülhetni.

Az egyedáruság természetével együtt jár a dicsőségei féltékenység is.

Mi e részben is bizonyos adattal birunk.

Tudjuk ugyanis leghitelesebb adat alapján, hogy a kicsin Erdélynek egyik igénytelen fia, 1868-ban december közepén, egy magas állású és művelt egyén unszolására, az akkori igazságügyminister Horváth Boldizsárnak felajánlotta szolgálatát: „A büntetőtörvényeket, kapcsolatban a fogdai rendszerrel“ kidolgozni.

A minister, a ki az ajánlkozóval barátságos viszonyban, álltörömmel fogadta az ajánlatot, s a codificatori kinevezést s 10 frt napidíj folyóvá tételét magában foglaló rendelet pár nap alatt leendő megküldését ígerte.

A megküldés késett. Az ajánlkozó ismét zörgetett. A minister ezerszer kérte az engedelmet,

s a rendeletnek pár nap mulva halaszthatlanu leendő megküldését fogadta.

A megküldés elmaradt. S e kimaradás az ajánlkozóval szembe annyival kevésbé érthető, hogy már az ajánlattétel első alkalmával a minister megkínálta ajánlkozót semmitől szék melletti ülnökségre leendő felterjesztéssel, melyet az megköszönt, de el nem fogadott, azzal indokolva az el nem fogadást: „Ut vivam mihi, quod superest awei.“

Ezen utóbbi körülmény világos próbája annak hogy ajánlkozót semmi anyagi érdek, hanem csak is a codificatio iránti nemes szenvedély ösztönözte. Valamint az is világos, hogy a nem alkalmazást semmi egyéb, mint a féltékenység okozta.

Az aztán szinte kétség alá se vonható, hogy a nem sikerült felajánlásnak elfogadás esetében, ma már, az ajánlkozás után öt évvel, boldogító gyümölcsei lennének. Jelenleg azonban e részben úgy állunk, miként e cikk élén olvasható motónk jelzi: „az ajánlat szerencsétlen volt; ma pedig azt és eredményét minden elfogulatlan értelmes magyare ember — a mi meggyőződésünk szerint — nagyon jónak találná, de most már — a megejtet mulasztás kijavíthatatlan.

Ily akadályok szomorú eredménye az anynyira szükséges törvények hiánya.

Hogy miként véljük mi ezen akadályokat elháríthatni, s a codificationalis munkálatot elősegíteni: elmondandjuk lapunk legközelebbi számában.

Dobolyi Sándor.

Jogi rovat.

Egy vitás jogi kérdés.

Válaszul a „Magyar Themis“ idei 5-ik számában „Büntügyi jogeset“ felirattal megjelent cikkekre.

Dr. Soos Kálmántól.

A büntény által károsult kártérítési s általában magánjogi igényeinek a büntető ítélet meghozatala előtt való biztosíthatása, s tehát végeredményben érvényesíthetése tárgyában a maros-vásárhelyi jogász-egylet nézeteit kifejtve megállapodásrajutott, s ebbeli kijelentését az országos magyar jogász-gyűléshez hasonló megvitatás és esetleg hozzájárulás végett el is küldötte. Ezen egyleti kijelentéssel hol megegyező, hol attól lényeges pontokban is eltérő nézeteimet, részint, mint egyik felkért véleményező, a külön lenyomatban megjelent véleményemben, részint pedig az 1872. évi december 6-ki közgyűlésen elmondott beszédemben voltam szerencsés terjedelmesen kifejteni, s ugyanakkor a „M. Themis“ idézett számában most vitásként fölvetett jogi kérdésre vonatkozó nézeteiket is mellékesen érintettem.

A gyakorlati élet valamint más jogi kérdéseknél, úgy a szóban forgónál is folyvást újabb fejleményeket, sajátos speciális jogeseteket hozván felszínre, mindannyiszor újabb anyagokat szolgáltat a gondolkodásra és eszmecserére. Így történt a mi megvitatott tárgyunkkal is, s most az eltérő nézetek fejtegetését korszerűbb világításban, s újabb érvekkel támogatva lehetne fölfrissíteni; jelen alkalommal azonban csupán a „M. Themis“ idei 5-ik számában Somogyi Gyula ügyvéd úrtól „Büntügyi jogeset“ feliratu cikkében érintett vitás jogi kérdésre kívánok egy pár megjegyzést tenni, a tárgy iránt bővebben érdeklődőket idézett véleményre és beszédemre utalván.

Ugyanis nevezett cikkíró a legrövidebben következőleg visszaadható jogesetet közli; Nagy Pál 200 forint értékig meglopván, az eszközölt bűnvizsgálat folytán kiderült, hogy tolvajlást az időközben öngyilkosság folytán elhalt Balog József követte el. Már most az a kérdés, — folytatja cikkíró — valjon lehet-e Nagy Pálnak szenvedett kárára nézve elégtételt szerezni, s ha igen, kitől? s minő bíróság előtt? egyszersmind a fennforgó jogesetet a hazai jogászok figyelmébe ajánlván, ezeket ezen kérdésben szaklapi eszmecserére kéri fel.

A közfigyelem tárgyává tett bűnügyi jogeset, a benne rejlő elvi kérdésnél fogva éppen nem jelentéktelen, s annak megoldása, miként cikkíró is megjegyzi, az eltérő nézetek, a bíróságok különböző felfogásmódja, s az ingadozó gyakorlat miatt a nehézségeket nem nélkülözi.

Mielőtt a föltett kérdésekre határozott feleletet adnék, azokat következőleg kívánom általánosítani, s elvi jelentőségükké emelni: A bűntény által másnak kárt okozó ellenében, ha az a bűnvizsgálat megindítása előtt, vagy annak folytán elhalna, a károsult magánjogi igényei érvényesítésének van-e helye? s ha igen, ki ellen? s minő bíróság előtt indítandó a kereset?

Nézetem szerint a bűntény által károsult magánjogi igényei érvényesítésének a bűntevő halála után is helye van, s az ezt célzó kereset a károsító hagyatéka, illetőleg örökösei ellen, a polgári bíróság előtt indítandó meg.

Czikkiró is azon nézetben van, hogy károsnak kimutatott kára a beigazolt büntetettnek — ki ugyan elmarasztalása előtt elhalt — hátrahagyott vagyonából fedeztessék. De ennek gyakorlati érvényesítésében — ekkép folytatja cikkíró — a legnagyobb akadályokkal találkozunk, melyek egy felől törvényeinknek és hazai jogtudásaink véleményének is észszerű teljes hiányán, másrésztől fontos jogi elvek ellenkezőségén alapulnak. Ilyen fontos jogi elvnek tartja cikkíró: hogy senki kihallgatás nélkül el nem ítélt; valamint azt is, hogy elhalt egyén perbe nem idézhető s el nem marasztalható.

Nézetem szerint a fennforgó esetről jogi elvek ellenkezősége nem forog fenn, vagy legalább is könnyen kiegyenlíthető az, mert ugyanis azon jogi elv, hogy senki kihallgatás nélkül el nem ítélt, és hogy elhalt egyén perbe nem idézhető s el nem marasztalható, csupán azon esetekben jöhet alkalmazásba, midőn a bűntény elkövetőire a jogrend megsértése miatt, az állam büntető hatalmával fogva a bűnvádi eljárás közvetlen célja, a büntetés kiszabása céloztatik, s még itt sem kivétel nélkül, mivel makacsság miatti elmarasztalásnak a büntető eljárásban is lehet helye. Magánjogi igények érvényesítése és kártérítés eseteiben azonban nemcsak makacsságból elmarasztalás történhetik, de azon keresetek elhaltak, ille-

tőleg képviselők és jogutódai ellenében is megindíthatók ép úgy, mint az elhunyt adósságainak letörlesztését, vagy másnemű kötelezettségeinek, — melyek nem pusztán személyi tulajdonságoktól feltételezve — teljesítését célzó keresetek.

Sokkal inkább figyelmet érdemel cikkíró által felhozott azon további nehézség miszerint, ha a bűntény által károsult a polgári bíróság elé terjeszti ezen követelést, az azt a perrendtartás 10-ik §-s értelmében előzetes eljárás végett a büntető bírósághoz áttenni köteles; ez pedig a bűnvádi eljárást azonnal, mielőbb a bűntett elkövetőjének elhalta kiderül, beszünteti, s eképen a káros fél igazságos kárkövetelésének gyakorlati érvényesítése lehetlenné tétetik, mint az a cikkíró által idézett s más hasonló jogesetekben állítólag meg is történt. S éppen ezen tapasztalatok indíthaták cikkírót a hazai jogászokhoz intézett azon nyílt kérdések föltevésére, hogy a bűntény által károsultnak, a bűntevő elhalálása után, szenvedett kárára nézve lehet-e elégtételt szerezni? s ha igen, kitől? és minő bíróság előtt?

A jelzett bírósági eljárást részemről kifogásolatlanak és megállhatónak nem tartom, mert:

Az észszerű jogi elvek és tételes törvényhozások egyaránt megállapítják, hogy a ki jogtalan cselekvénye által másnak kárt okozott, azért teljes elégtétellel tartozik; az is kétségtelen jogszabály, mit cikkíró is megemlít, hogy senki másnak kárával nem gazdagodhatik, és a mennyiben ily módon gazdagodott, károsult félnek kárát megtéríteni tartozik.

Ennélfogva a jogeset és jogállam fogalmának elengedhetlen követelménye, hogy a (bűntény által) károsult szenvedett kárért — a mennyiben az természetileg lehetséges — elégtételt nyerjen; a bíróságok eljárása tehát, ha ezen észszerű és tételes jogi követelménynek meg nem felel, sőt azt, mint a jelen esetben is éppen meghiúsítaná, correctnek és megállhatónak nem tekinthetik; s ezáltal úgy hiszem az első kérdésre t. i. hogy a bűntény által károsultnak szenvedett kárért lehet-e elégtételt szereznie? megfeleltem oly módosítással, hogy annak, ha kívánja, egy jogállam által mindenesetre kellő magánjogi elégtétel nyújtandó.

(Vége köv.)

A párviadal.

(Folyt.)

Azon intézkedések megfigyelése előtt, melyek a párviadaloknak minél ritkább esetekre szorítását eszközlik,

— Egy bók! ahoz éppen nem tudok, az nem szerepem; én önnek csak azt mondom, a mit gondolok; és az nem lenne nemes eljárás, ezt fölremagyarázni.

Aranka nagy cseppekben izzadta abbani fáradozását, hogy szabadulhasson azon vállalatról, mely minden gorombaság nélkül, csak egy ártatlan felhevülés következtében, könnyen tullephete egy egyszerű verseny és határvonalat.

Valtère ur el volt ragadtatva. Ön egy nagyon ügyes kézművesre tett szert, kinek jelenléte nem volt kellemetlen, a ki leánya célzatait felfogva, azokat ecsete segítségével híven lefordította s a ki valóban úgy tűnt fel mint egy jó nemzetiség sarj adéka, a ki kormányt megfogott, átkozta, a kivel lehet időzni, csevegni.

— Regelizett-e Edgar ur? kérdé darabosan Valtére.

— Nem, uram,

— Jól van, ön velünk fog reggelizni. Nemde édes leányom.

Aranka sajátságosan összeránczolva szemöldökét egy szerűen s kényszeredett hangon csak annyit szolt.

— Kétségen kívül, kedves atyám,

— Elfogadom, de csak erre az egy esetre, mondá a festő könnyedén. Önök ma engem kényeztetnek, holnap már mostohák hozzám. Értsenek meg engem, esküszöm, hogy más alkalommal visszautasítom.

— Helyes! helyes! demócrata ur!

— Ah! szépen vagyunk: ön játza a demócratát és én adom az aristocratát Nem igaz, kisasszony?

Aranka az ajtó felé indult s sietett rendelkezni a reggeli végett. Erre a megszólításra azonban megfordult, jó kedvet színlelt de komoly szándékot rejtett.

— Ugyan, mondá egész határozottsággal ön kevés és daczos. Tegye fel tollas kalapját ön, Raveosvodi Eduár ur,

— Azt megteszem azért, hogy önnek annál alázatosabban köszönjek.

nem tartom feleslegesnek a párviadalok eredetét röviden megemlíteni.

A párviadal a középkorban, midőn az anárchia és ökljog uralkodott, vette eredetét. A hajdankori görög köztársaságokban létezett párviadal egészen más természetű volt. A római köztársaságban is ellenkezőnek tartották azt az illem szabályaival, a római nemes csak hazája védelmére emelt fegyvert, a párviadalt pedig csupán csak circosokban vélvén helyénlevőnek, rabszolgákra hagyta.

A középkorban, midőn az erőtlenség, a kezdetleges szervezett államok jogvédelmet nyújtani nem tudtak, midőn a bíróságok tekintély és hatalom nélküliek voltak, keletkezett a megtámadó erőszak ellen az önvédelmi erőszak s abból eredt az ökljog, vagy erősebbek joga. Azon kor a párviadalban igazolt önvédelmet látott, és édes bosszút az elkövetett sérelmekkel szemben, mit szentesített az akkori vallásos ceremóniák, és istenítélet eszközök, melyek vallást megillető tiszteletben állottak. Nem tiltotta a párviadalt az akkori törvénykezés, sőt lassanként határozott védelmébe vette, s így az azon korbéli műveltség alatt fokozott állását is tekintetbe véve, nem csoda, hogy szokássá vált a peres feleket még hivatalból is istenítéletre, s azok közt névszerint párviadalra is utasítani, melynél magok a peres felek döntötték el a vitás ügyet, mely szokást a keresztyén vallás tanainak téves értelmezései is támogattak, és elősegítették annyiban, hogy az akkori vallásos tulhuzósnál fogva hitték a Istenről, mint az igazság oltalmazójáról, hogy az ártatlan felet minden áron diadalra segíti; minek következtében oly általános terjedelművé lett a párviadal, hogy még a koronás uralkodók is kihívták egymást párviadalra, mint például I. Ferencz franczia király, V. Károly német császárt.

Ezen hit, és a párviadal, mint ügydöntő eszköznek vélt igazságossága el volt terjedve Európa minden államaiban, köztük hazánkban is, s megfelelt azon idő lovagias izlésének, hogy mindent a kard döntson el.

Azonban beköszöntött a felvilágosodás korszaka, mely szelidebb erkölcsök napját deríté fel, s azzal hanyatlani kezdte a párviadal megszokott vívása. annyira, hogy most még a hadseregek harcziás tisztjei is találnak már előnyösebb eszközt sérelmeik orvoslására, mint a durva ökljog korszakából fennmaradt párviadalt.

(Vége köv.)

A napokban jelent meg a német birodalom számára készített bűnvádi eljárás javaslata. A mi ezen munkálattal különösen fontossá teszi, az azon körülmény, hogy abban a Schöffengericht intézménye van elfogadva, és így a német jogreform ezen oly sokat vitatott kérdése a tudományos vitatkozás teréről átlép a törvényho-

TÁRCSA.

Aranka áldozata.
Az „Indépendance Belge“ után.

Dobolyi Sándor.

(Folytatás.)

— Hogy hívják őt? kérdi Valtère ur, kit észrevétlenül leánya vont be ezen a társalgásba.

— Az én nevem, engem Edgárnak hívnak. Elég szép név egy egyszerű kapus fiának. A természet is előzetesen helyreállítja az egyensúlyt, születésem Boivin ur és Boivin urnő által létesülvén. Ez egy czimeres név, és pedig egy korcsmárosi czimer, nem igaz? Edgar Boivin ez egy eléggé szerelmedalnok — és kapus hangzatu név. Ha tisztemet jól végzendem, akkor tollas kalappal festendem magamat, mint a Ravensvódot örököse, s ingujaimat feltürve, mindenik kezemben egy czinkupát tartva, nem feledve festéktáblámat se, mint hivatási jelvényemet.

— Önnek esze, önnek jó kedélye van, mondá Valtère ur.

— Annál több, mondá szelíden Aranka: Edgar ur olvasta a maga kedvelt íróit.

— Azért talán, mert én Valtér Scotta hivatkozom! Azt én egészen feledtem; csak a mióta ide jöttem, s a kisasszonyt látom, csak azóta gondolok én ilyesmire.

— Leányom hát észébe juttatja önnek Vernon Diannát? kérdé Valtère ur, a ki leánya érdekében legkisebb tanulmányon is kapva kapott.

— Azt, vagy egy mást. Én az én tárgyaimat, tanulmányaimat jobb jobb olvasmányaimban keresem; csak azt fájlam, hogy oly kereset olvastam.

— Oh! a bók tetszik nekem, mondá Aranka nagyot nevetve, mely nevetés egyébiránt bennső pöffeszkedése elfojtására szolgált.

III. Fejezet.

Valtère ur megértette az Arankaszava hangzatából, hogy az ő eljárása nem volt helyeselve.

Mikor az előszobában a leányával csak maga volt így szolt neki hízegő leg.

— Meg lehet hibáztam, hogy a fiut meg hívtam.

— Ön nem hibázott édes jó atyám, mintán ön őtet meg nem bántotta,

És egy anyai mosolylyal, mely az öreg urat elbájolta megcsókolta édesatyja homlokát.

— Én mindig attól félek, mondá az öreg, hogy engemet, mint néhai atyámat emigránsnak tekintenek. Én pedig a haladás embere vagyok, és én azt hiszem, hogy nekem nincs több előítéletem, mint neked, azt az egyet leszámítva, hogy én ennek a párisinak sok ügyességet tulajdonítok. Hasonlísd csak őt össze a mi szegény alispánunkkal.

Arankát gyönyörködtette ez az össze hasonlítás.

— Ki áll jót arról, mondá Aranka, hogy Boivin urat egy reggel nem úgy tiszteljük, mint ezen megye biztosság? Megyek, hogy tétessék számára egy terítéket.

Valtère ur elragadtatva, hogy megkegyelmeztetést nyert, az előcsarnokban maradt, vendégére várva, hogy őt az ebédlőn átvezesse.

(Folyt. köv.)

zás teremébe. A javaslatnak azon pontjai, melyek a status quohoz képest újítást képeznek, leginkább a következők: A bűnvádi ítéletek az első folyamodásban többé nem egyedül szakbírák és nem is esküdtek közreműködése mellett hozatnak, hanem egy tanácsa egyesített szakbírák és polgárbírák (Schöffengericht) által. Ezen intézmény valamennyi bűnvádi ítéleteknél alkalmaztatik, és így ezáltal meg van szüntetve azon anomalia, hogy a súlyosabb bűnvádi esetekben szakbírák és esküdtek, a csekélyebbekben pedig csak szakbírák ítélnék. A polgárbírák egyenjogú állást foglalnak el a szakbírákkal és a bíróhivatást egész kiterjedésében gyakorolják — nem úgy mint az esküdtek a kik büneseteknek egyik államban nagyobb, másikban kisebb részét dönték ugyan el, de a büntetés nagyságának meghatározására egyenes befolyást az enyhítő vagy súlyosító körülmények megjelölésén túl — nem gyakorolnak. A Schöffengericht ítéletei ellen nincs felebbezés (248. §.) A vádlott már az elővizsgálat alatt vehet igénybe védőt. (120. §.) A vádlott és védője jogosítva vannak az elővizsgálat alatt és a bizonyítékok felvételénél jelen lenni. (154. §.) A vádlott jogosítva van a főtárgyaláshoz tápukat és szakértőket közvetlenül meghívatni. (176. §.) A főtárgyaláson az államügyészségek és a vádlottnak mindenütt ugyanazon joga van a bizonyítás felvételénél való közreműködésre (194. és 195. §§.) Az ítélethezatalnál a „bűnös“ kimondásához mindenütt a szavazóknak — a szakbíráknak — és a polgárbíráknak — kétharmadnyi többsége szükséges (213. §.) A büntetés végrehajtása az államügyészség által történik. (365. §.) (Th)

A székely történeti pályadij-alapjának mi-ben állása.

(ötödik közlemény*)

Még el sem küldöttem volt a negyedik közleményt ma egy hete az erdélyrészi lapokhoz, melyben ohajtásomat fejeztem ki az iránt: vajha székely véreink meghallgatnák jó szándéku szavamat, meginditná lelkeiket a Kolozsvár által adott szép példát: a napi posta már számos örvendő, buzdító levelet hozott kezeimbe onnan és a vármegyékről, melyek nagyobb részében nagy becsű adományok voltak zárva az elől irt czélra, a melyekről une nyilvánosan számot adok.

Legelső volt Soltész Nagy János urnak Alamorról feb. 6-án irt lelkes, velős rövid levele, melyben üdvözliz az eszmét, a székely történet megírását országos iradalmi szükségnek mondja, minden jó hazafinak meleg pártfogásába ajánlja, s maga 5 forinttal nyitván meg egy ívet, beküldi a következő adományokat t. i.: Gál Ferencz adott 2 frt, Lang N. 1 frt, Barabás N. 1 frt, Szabó K. 1 frt, Balassa Bálint 1 frt, Fejér Alajos 1 frt, Koré Ferencz 1 frt, Szombathi László 1 frt, Tuzzon Gyárfás 1 frt, együtt 15 forintot.

Második volt Dr. Szombathy Ignác urnak az „Udvarhely“ érdemes és tudós szerkesztőjének feb. 5-én irt kisdéd levele, melylyel beküldi saját adományát 5 frt, Tibád Antalról egy kir. arany értékében 5 frt 18 kr, homoród város falvi Bedő Sándortól egy 10 frankos arany értékben 4 frt 33 kr. Dr. Fejérvári Lajostól 2 frt, Szakács Károlytól 2 frt, együtt 18 frt 51 kr.

Harmadik volt a Gyergyó-Szent-Miklóson székelő m. kir. törvényszéknek elnöke Sándor István ur VI. gimnasiunot járó deák fia Jenő, a ki meghatott szívvél adta elé, hogy édesatyja, mint székely, a székelynemzet történetének megírására szánt alap javára hiyatolt körben egy ívet nyitván meg, arra legelőbb maga irt alá, s azt valamint társainak adományát általa beküldötte, kívánva üdvözlöte mellett, az eszmének mihamarább valósulását; a beküldött jegyzékben a következő hazafiui adományok voltak: a gyűjtő adott egy cs. kir. aranyat, Geréb Kálmán 2 frt, Csányi Ferencz 2 frt, Kedves Tamás 2 frt, Gereöffy Eerenz 50 kr, Orel Máté 1 frt, Lázár Menyhért 2 frt, Csiki Dénes 1 frt, Csányi István 30 kr, Tilscher Ede 1 frt, Szász Ignác 1 frt, Gáál István 1 frt, Bedek István 1 frt, Györfi Dénes 1 frt, Biró Ferencz 30 kr, Péter Lajos 1 frt, Bokros Endre 50 kr, Nagy Tamás 50 kr, Déér Venczel 50 kr, Bereczki Antal 30 kr, együtt 1 aranyat (börzei értékben 5 frt 18 kr) és 18 frtot s 90 kr, ugyan ezen buzgó hazafi másnap beküldötte pótlólag Dr. Rákosi Béla adományát 1 frt, tehát együtt: 25 frt és 8 kr.

Negyedik volt ismét Dr. Szombathy Ignác ur, a ki február 10-ki utalvány levelével beküldötte azon összeget, melyet nála a nemeslelkű, s a közügyek iránt fogékony érzelmű Lakatos Jánosné született Pinytye Lina urnó tette le, mint az általa a székely történeti pályadij-alap javára Székely-Udvarhelyen rendezett tánczos mulatság tiszta jövedelmét, melyhez jegyeiknek 40 kr helyett 1 frttali váltása által felülfizetésekkel járultak: Bartha Miklós, Kovács Jánosné, Móricz Gyula, b. Orbán Balázs, Sebész Ákos, Szabó István, Szentkirályi Árpád, Szombathy Ignáczné, Szöcs Mártonné, Steinburg Ottóné, Ugron Lázárné, Ugron Gabor, Ugrai Anna és Valenczik Ferenczné (1 frt 40 krral) együtt 42 oszt. ért. frt. És így az anyaszek anyavárosából mind össze 60 frt 51 kr jött be a kitizve lévő czélra.

Nem veszik talán rossz neven férfi társaim, ha Udvarhely város e nemes hölgyeinek mély halámat kíválónan kifejezem azért, hogy a nemzeti czélra időöltést rendeztek. Aláírásiuven a szép nemből ők az első, kik az az eszme pártolását oly nyomatékosan tanusították, Midőn majd a czél teljesen elérve, a gyűjtést bevé-

gezzük. az ország muzeumába teszem le gyűjtő ivemet, mint a magyar irodalom történet nagybecsű emléket, s oktatólag beszélő tanubizonyságát annak: kik pártolták ez időben a pártolásra oly igen méltó nemzeti és hazai ügyet! Akkor a sok tudós és komor férfi neve között úgy fognak diszteni a szintén lelkesülő és áldozó hölgyek nevei, mint az élet hét köz napjai rendében az ünnep, próza között egy egy Isteni szonett, nemes érzetek között a szín arany! kétszer üdv azért nektek Udvarhely város derék hölgyei!

Helyben Kolozsvárt gyűjtőivemen aláírtak e hét folytán Zsigmond Elek 1 frt, Dr. Fischer Lajos 2 frt, Horváth Sándor 1 aranyat, Antalfi Mihály 1 frt, Márk F. 1 frt, Kovásznai G. József 1 frt, Istvánfi Pál 1 frt, János 1 aranyat, Szentgyörgyi 50 krt, Wégh József 2 frt, Bucska János 2 frt, Dr. Kamitz Ágost 1 aranyat, Dr. Meltzel Hugó egy tallért, Bartha János 1 frt. Finály Henrik 5 frt.

Február 7-ki Közleményeim szerint a minap Takarékpénztárba téve volt 467 frt 36 kr, e folyó héten irtak alá és fizettek vidéken és Kolozsvárt az aranyok 5 forint 18 krba a régi tallért 2 frt 22 kr börzei árba számítva 127 frt 67 kr, a további aláírásból fizetett be egy ős honából eltávozott székely 15 forintot, a másik egy arany értékében 5 frt 18 kr, a harmadik 2 frtot, negyedik, 1 frt, együtt 23 frt 18 kr, tehát új gyűjtésből és hátrálékból együtt bejött 150 frt 85 kr, a mit ma fakarékdénzárra tettem; és így mátol kezdve kamatoz az 558 frt 51 kr, nem fizetődött be e heti aláírásból 3 frt, egy 1 arany vagyis ennek értékét 5 frt 18 krba számítva 8 frt és 18 kr. A további 510 frt 28 kr aláírt és nagyobbára befizetett összeghez adva már most az e héten aláírt és befizetett 127 frt 67 kr és az aláírással biztosított 8 frt 18 kr, a székely pályadij-alap ma tesz: 646 frt 13 kr, eddig elé nállam 117. vidéken 51, együtt 168 honfi és honléány irt alá.

Kolozsvárt, febr. 14. 1873.

Jakab Elek.

Ismertetése

a maros-vásárhelyi városi árva-ügyek állapotának és azok mikénti kezelésének

(Folytatás.)

Az emberi nagy társadalom nemesítését célzó minden törekvésben csekély erőnkől mi is közreműködni ohajtván, a közügynek hasznos szolgálatot és hazafiui kötelességet vélünk teljesíteni akkor, midőn a törvényhatóságok szervezésével a m.-vásárhelyi városi árvaiszókra házott fontos teendők számbavétele mellett a családi- és társadalmi életbe beható, s helyes működéssel áldáshozó árva- és gondnoksági intézményt közelebbről átvizsgálás tárgyává tesszük, s az e városi árvaügyek állapotát és mikénti kezelését ismertetjük. Tesszük ezt azon okból is, mert a városi képviselői bizottsága, mint illetékes forum, a nagy időközökben tartott közgyűlésein — az árvaügyek állapotáról elébe juttatott évnegyedes elnöki jelentéseket a kívánt részletességgel és elég tüzetesen nem mindig tárgyalhatja. A tüzetes tárgyalás ellen fennforogható akadály iránt a további okok mérlegelésével vizsgálódó előtt azon kétely is merülhetne fel, hogy a városi árvaiszók, mint a fennállott városi törvényszék és gyámhatóság a köztörvényhatóság mostohaszülöttjének tekintetik — és ennek látszata támpontot nyerhet azáltal, hogy a városi főbíró az 1872-ik évről a képviselő előtt felolvasott, s kinyomtatva szétküldött jelentésében — a közigazgatás egyik főágát kitevő árvaszéki működés eredményét, mely annak keretébe tartozik egészen mellőzte, s csak az árvaszéki elnök jelentését vagy kimutatását is elő nem terjesztette.

Ez előzmények után az árvaszék elnöke által a képviselői bizottsághoz beadott jelentéseket véve alapul, mindenekelőtt előterjesztjük az 1872-ik utolsó negyed és egész évről külön egybeállított, s az árvaszék tevékenységét tisztán föltüntető ügykimutatást és tárgyalás alá vesszük az azon év mártius 16-tól, mint az árvaszék megalakulási idejétől számított, junius végén, október hó 1-én, és deczember hó végén lejárt év negyedekben tett működését, figyelembe vévén a fennforgott és még létező némely hiányok elősorolása mellett, az eljárásnak akadályaképzó szolgált nehézségeket. Nem mulasztjuk el továbbá az árvaügy kezelése körül ajánlatba hozott javaslatok közlését úgy az iránti értesítést is, hogy évnegyedanként, kik lettek a gyámság vagy gondnokság alól felmentve, s azok vagyona s ugy a vagyon kiadhatása miben áll?

I. Ügykimutatás az 1872-ik év utolsó negyedéről.

A) Általános.

1. Az iktató hivatalhoz érkezett beadvány 421, a) II-ik évnegyedről ájtött hátralék 42, összesen 463. Ebből ellátott a) ülésben 362, b) ülésen kívül 96, c. hátraléka maradt 5, összesen 463.

2. Önálló ügy beérkezett 46, II-ik évnegyedről ájtött 6, összesen 52. Ebből a) kezelés alá vétetett 50, b) kezelés alá nem vétetett 2, a) végelintézést nyertl.

3. Tárgyalás elrendeltetett 138. Ebből megtartott: a) 122, b) meghiusult 16, összesen 138.

B) Részletesen.

A.) Árvaszéki ülnök Keresztes Sándor tárczáján.

1. Érkezett beadvány 165, a II-ik évnegyedről ájtott 28, összesen 193. Ebből ellátott c) ülésben 163 b) ülés kívül 25, c) hátralék 5, összesen 193.

2. Önálló ügy érkezett 17, az alábbi évnegyedről ájtott 5, összesen 22. Ebből a kezelés alá vétetett 20, b) kezelés alá, még nem 2, összesen 22.

3. Tárgyalás megtartott 81, b) meghiusult 6; összesen 87.

B) Árvaszéki ülnök Simonfi Sámuel tárczáján.

1. Érkezett beadvány 240, a mult évnegyedről ájtott 30, összesen 270. Ellátott a) ülésben 199, b) ülésen kívül 71, összesen 270.

2. Önálló ügy beérkezett 29, ájtott hátralék 1, összesen 30. Ebből kezelés alá vétetett 30. Végleg elintéztetett 2.

3. Tárgyalás megtartott 122, meghiusult 16, összesen 138.

(Folyt. köv.)

Berlin rendőrségének története a leg-régibb időkől.

(Walhorn Albert berlini rendőri ülnök jegyzeteiből.)

(Folytatás.)

1741-ik évben betiltattak a botrányt okozó táncz mulatságok valamint 1750-ben minden magas és hazárd-játék megtiltatott.

Köznapiokon nyáron 11 órakor és télen 10-kor a korcsák kávéházak s több eféléknek be kelle zártniok.

Az utcák tisztítására mindinkább nagyobb gond lön fordítva, 1735-ik évben Berlin évenként 6700 tallért költött az utcatisztításra, melyre 30 kocszi és 60 ló állott rendelkezésre,

A városban a biztonság föntartására szolgált a katonaság, de a negyedbiztosoknak is kötelességük volt mindenről mi negyedükben történt rendőrfőnököknek jelentést tenni.

A cselédügyek intézésére 1746-ban cselédhivatal állitott fel, mely 4 bíróból és a rendőrigazgatóból állott és cselédhivatal illetékesség alá tartozik minden cseléd, volt legyen az német vagy franczia, helybeli vagy idegen, vagy pedig királyi cseléd stb 4 bíró és a rendőrigazgató által egyetemlegesen hozott és aláírt ítélet ellen a kormányhoz csak ritka és fontos esetekben engedtetett meg a fellebezés. Ezen évben még egy cselédrend is bocsátott ki, mely több pontjaiban megegyez az 1718-ban kibocsátottal.

A tűzoltásra vonatkozó intézkedések föntartására 5000 tallér volt kitűzve, melyből a tűzoltó eszközök jó karban tartása s az e czélra alkalmazott hivatalnokok fizetése törlesztetett.

Idővel a rendőrigazgató teendői annyira megszapordtak, hogy segédül melléje egy helyettes aligazgató lett kinevezve,

1769-ben már a rendőrség maga is mint hatóság következő tagokból állott:

Az igazgató mellé 4 senator vala rendelve, kik a jegyzőkönyveket vezetik és a sommás ügyeket elvégezik: továbbá állott a rendőrigazgatóság:

18 negyedbiztosból kiknek mindegyike egy kerületben, melyhez 4—500 ház tartozik, ügyelt fel, 3 rendőrmesterből, (Polizeimeister) melyek egyike felügyelő (Inspector) czímet viselt.

13 közrendőrből, 3 vásármesterből, 1 tűzbiztosból (Feuercomissarius.) 1 tűzmesterből (Brandmeister) és 50 éjjeli őrből. Ezekon kívül a városi katonaság is, ha szükség volt a rendőrség rendelkezésére állott.

A rendigazgatás 4 osztályra oszlott:

A) Rendészeti ügyek.

Ide tartoztak;

- 1) a városbani biztonság.
- 2) a vásár- és ünnepnapok megtartása,
- 3) a vásárokon való rendfentartás,
- 4) az árszabályzás,
- 5) a kofaügy,
- 6) a nyilvános helyiségek.

B) Építkezési ügyek.

Ide tartoztak:

- 1) az építkezési helyek kijelölése,
- 2) Építkezési anyagok kiosztása,
- 3) az épületek és építkezési javítása megvizsgálása.

C) Gyárügyek.

Ide tartoztak:

- 1) a gyárak megvizsgálása,
- 2) a munkadijak meghatározása,
- 3) minden a gyárbirtokos és munkások közt akár írásbeli vagy szóbeli szerződésből keletkezett egyenetlenségek elintézése.
- 4) gyáranyagok elidegenítése miatti vizsgálatok.

D) Cselédügyek.

Ezeknek elintézésére a 4 bíró és rendőrigazgatóból álló cselédhivatal volt rendelve.

A város biztonságára szóló intézkedések.

- a) az éjjeli őrök,
- b) a tűzörség,
- c) az aljas és kicsapongó nép eltávolítása.

Az éjjeli őrséghez 50 éjjeli őr és két őrmester tartozott, kiknek szükség esetén adott jelre a katonai őrzáratok segélyükre voltak.

A kicsapongó és munkakerülő nőszemélyek befogatása a gyanus házakban eszközölt gyakori (visitatio) házkeresések folytán történt. A szolgálat nélküli nőszemélyek a dologházba adattak, és bizonyos határidőig szolgálatba állani kényszerítettettek.

A rendőrigazgatóság, mely az építkezési engedélyeket osztogatta nagy súlyt fektetett a házak tüzeléses építkezési módjára.

A köznép javát főleg szem előtt tartva a rendőrigazgatóság a kormány beleegyezésével meghatározott árszabályt állított fel a kenyér, hus, sör és egyéb élelmi szerekre nézve, melyek időnként a viszonyokhoz mérve módosítottak. A megállapított árszabályon felül követel iparosok birsággal bűnhődtek.

Egészségtelen és romlott hus eladásának meggátolására, határozottat, miszerint a vágó marha csak a nyilvános vágóhidakon (épületeken) vágatható le; magán házakban a marha vágás tiltva volt.

Minden hónapban a bor és sörmérések a mértékei megvizsgáltattak és ha a palaczkok az illető mértékegység $\frac{1}{16}$ részével kisebbek voltak, szétörtettek és a koresmárosnak minden palaczkól birságot kelle fizetnie.

Az utcatisztításra 26 kétfogatu szekér volt alkalmazva, melyek tartásának költségei évenként 6000 tallerra rugtak, ezen összeg a városi kormány által e célra rendőrigazgatóság rendelkezése alá bocsátott.

A városba érkezett idegenekre különösen a rendőrbiztosok s a rendőrség által megbízott bérszolgák ügytek fel; az idegenek bejelentését elmulasztók birsággal bűnhesztettek,

(Folyt. köv.)

Helyi dolgok.

— A gyermek bál a múlt szombaton reményűket túlhaladó sikerrel folyt le. Elmondhatjuk, miszerint városunkban rég ideje annak, hogy ilyen csinos gyűlekezet nem volt, mint a minőben szombaton gyönyörködénk. A legfőbb érdem természetesen azon lelkes hölgyeket illeté, a kik nemes odaadással buzgolkodtak azon, hogy a gyermekbál a saison fénypontja legyen. Fáradtságuk szépen megtermé gyümölcsét, mert városunk szé-

pei úgy a növendékek, mint a nagyok közül szép számmal voltak képviselve. Hát ki volt a bálkirálynő? kérdék kíváncsian t. olvasóink — Mi erre csak azt felelhetjük, miszerint annyi szép, csinos és kedves hölgy volt jelen, miszerint Páris sem lett volna képes a végzetes almát a legszebbnek átnyújtani. De beszéljenek magok a tények, beszéljen e névsor: jelen voltak Knöpfler Mari, Bucher Eliz, Lázár Luiza, Róza, Giza és Mari, Reich Berta és Ilka, Antalfy Berta és Mari, Lénárt Ilo-na, Kozma Nina, Dicső Jolán, Spech Berta, Pajna Nina, Ferenczi Juli kisasszonyok; Ilyés Károlyné és Jelinek Antalné urasszonyok stb. stb. stb a kiket szűkkörű ösmeretségünk folytán nem áll hatalmunkba megnevezni, e névsor kivált, ha megemlíjük még azt is, miszerint a haute-volé is szép számmal volt képviselve, úgy gondolom elég híven tanuskodik azon állításom mellett, hogy a gyermekbál a saison legsikerültebb vigalma volt. A terem díszítése egyszerű, de csinos volt. A mi a credenczet illeti megjegyezzük, miszerint a szolgálat pontos volt, az ételek és italok kielégítőek voltak. A kedélyes mulatság reggel felé ért véget.

VEGYES.

— Elítelt bíró. A budai kir. törvényszék előtt folyó hó 6-án tárgyalták hivatalos erőszakoskodással vádoltak Jankovics Dénes szent-endrei kir. aljárásbíró bűnügyét. Ez az első eset az országban, mióta a kir. törvényszékek fennállnak, hogy bíró ült a vádlottak padján, s nem csoda, ha a tárgyaláson nagyszámmal jelen voltakra mély benyomást gyakorolt e fiatal bíró felett kimondott ítélet, mely következőleg szól: Jankovics Dénes hivatalos erőszak büntényében bűnösnek mondatik ki, s elmarasztaltatik 300 frt pénzbírságban 20 frt költségben, s hivatalának elvesztésében. Szolgáljon e szigorú ítélet intő példaul azoknak, kik az igazságszolgáltatást gyakorolni hivatnak.

— **Neerolog.** Ferencz Károly kir. táblai bíró és neje, Baczó Katalin gyermekeikkel: Alberttel és Károlyl: testvérei: Ferencz Anna és Ferencz József, kolozsvári unitárius lelkész és tanár és neje Gyergyai Anna, gyermekeikkel: Ákossal, Gyulával, Zsuzsánnával, Ilonával, és Annával mély fájdalommal jelentik a jó édesanyának, illetőleg nagyanyának és anyósának: Balog Anna k. özvegy Ferencz Józsefnének folyó hó 10-én esti 9 órakor, élte 69-ik és özvegyisége 26-ik évében, néhány napi szenvedés után tüdőszélhűdés következtében történt halálát. Mint azon fellette ritka nők és édesanyák egyike, kik a valódi földi boldogságot kirekesztőleg a háziélet szentélyében keresik, találják és tartják fenn, az elhunyt drága édesanya olyan volt lefolyt egész életében, mint egy nyitott könyv, melyből a patrarchalis boldogság legnemesebb passussait nyomtatásbeli hiba nélkül olvashatta életoktató körében mindenki a ki azokat komolyan tanulmányozni akarta. Legyen csendes a föld feledhetlen halottunk porai felett! Mező-Kapus, 1873 febr. 11-én.

Bécsi tőzsdei árkelet

(február 6.)

5% metallique	69.50
5% nemz. államkölcsön	72.90
1860. államkötvény	109.—
Bankrészvény	1007—
Hitelrészvény	332.75
London	108.90
Ezüst	107.75
Arany	—
Napoleon arany	8.67
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79 —
" " " temesi	76.75
" " " erdélyi	77.—
" " " horvát-slavon	—

Felelős szerkesztő: DOBOLYI SÁNDOR.

HIRDETMÉNYEK.

(14)

3-3

M e g h i v á s

rendes közgyűlésre.

Az „Erdélyi kereskedelmi és hitelbank“

t. cz. részvényesei

az 1873-dik év március hó 25-én

délelőtt 11 órakor a bank helyiségében tartandó

harmadik rendes közgyűlésre:

tisztelettel meghivatnak.

Ezen rendes közgyűlés tárgyai:

1. Választmányi jelentés a bank 1872-ik évi működéséről.
2. A zárszámadásnak és mérlegnek a számvizsgáló bizottmány jelentésével együtt, előterjesztése.
3. Az osztalék meghatározása és a választmánynak az 1872-ik évi számadások terhe alatti felmentése.
4. A választmány kilépő négy tagja helyett, új tagok választása.
5. Számvizsgáló bizottmány választása, az alapszabályok 46-ik §. d) pontja értelmében.
6. A részvényesek és a választmány által, esetleg a közgyűlés elé terjesztendő indítványok és javaslatok.

Kivonat az alapszabályokból.

49. §. A közgyűlésen személyesen, vagy meghatalmazottjaik által résztvenni szándékozók, kötelesek nyolcz nappal a közgyűlés előtt, részvényeiket (illetőleg elismervényeiket) a társaság pénztáránál, innen nyerendő térítvény és belépti jegy mellett, letenni.

Maros-Vásárhelytt, 1873. február 11-én.

A választmány.

(16)

1-5

Magyar-keleti-vasút.

Van szerencsénk a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy Brassóban és Nagy-Szebenben áruszállítási irodát nyitottunk, s azoknak vezetésével Felter és Aronsohn urakat bíztuk meg.

Pesten, 1873. január hóban.

A főigazgatóság.

(10)

4-52

Galéne-befecskendezés.

Gyógyit fájdalom nélkül 3 nap alatt minden huygeső-kifolyást, úgy most keletkezőt, valamint kifejtett és egészen idültet.

Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára:

Maager Vilmos, Bécs,

Bäckerstrasse 12. szám.

Üveg ára használati utasítással: 3 frt 70 kr.

Pesten, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznel.

(33)

13-*

Jó író-papírosak

kaphatók

jutányos áráért

Wittich József

ujjonnan berendezett könyv- és papirkereskedésében
Maros-Vásárhelytt.

Legfinomabb vastag levélpapír 100 db 8° 1 ft 80 kr.
Finom közep vastagságú 100 „ 8° 1 „ 50 kr.
Közönségesbb fehér és kékes 100 „ — „ 90 „

Különbféle színű, víznyomások 25 „ — „ 25 „

Többféle nagyságú és minőségű levéborítékok:

100 db 40, 50, 60, 80 kr. — 1 ft — kr. 1 ft 50 kr.
1 kötés finom írópapíros 4 „ 50 „ 4 „ — „
1 „ jó, szép fehér papír 3 „ 80 „ 3 „ 60 „
1 „ közönségesbb papír 3 „ 50 „ 3 „ 40 „

Görgényi papíros mindenféle nagyságban gyári árban.

Mindenféle nagyságú és finomságú

RAJZPAPIROK

ive 5 krajczártól egész 40 krig.

Másoló-papírok, mérnökszegek, Faber- és Hartmuth-féle fekete- és színes író-nok, különbféle író- és rajz-aczéltollak nagyválasztékban, s minden egyéb író- és rajzeszközök.

jutányos áráért.

Uj naptárak 1873-ra.

Ugyancsak Wittich József könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytt kapható: